

Verslag van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 8 en 9 december 2025

I. Binnenlandse Zaken

Belangrijkste resultaten

- De JBZ-Raad stemde in met een algemene oriëntatie ten aanzien van het voorstel voor een terugkeerverordening, het voorstel voor herziening van het veilig-derde-land-concept en het voorstel voor de EU-lijst veilige landen van herkomst.¹ De akkoorden in de JBZ-Raad over deze voorstellen zijn een belangrijke stap om te komen tot een strengere, efficiëntere en rechtvaardigere Europees asiel- en migratiebeleid.
- De JBZ-Raad bereikte een akkoord over het voorstel voor de solidariteitspool.
- Tijdens de gedachtewisseling over de impact van de huidige geopolitieke situatie op de interne veiligheid van de EU, met een focus op de dreiging van drones, pleitten lidstaten voor een meer geharmoniseerde EU-aanpak, met gezamenlijke normen, interoperabiliteit van systemen, versterkte informatie-uitwisseling en investeringen in detectie-, identificatie- en neutralisatiecapaciteit. Ook *joint procurement*, versterking van R&D en een herziening van het juridisch kader voor civiele drones werden breed ondersteund.

1. Verordening veilige derde landen concept

De JBZ-Raad stemde in met een algemene oriëntatie ten aanzien van het voorstel voor herziening van de toepassing van het veilig-derde-land-concept. De algemene oriëntatie is, zoals reeds in de geannoteerde agenda van deze JBZ-Raad aan uw Kamer gemeld, in lijn met de Nederlandse inzet. Het gaat dan in het bijzonder om de aanpassingen van het bandencriterium, waardoor het mogelijk wordt het concept toe te passen als een verzoeker voor internationale bescherming op zijn reis naar de EU door een veilig land is gereisd, of als er een overeenkomst of regeling is gesloten met een derde land. Enkele lidstaten konden om uiteenlopende redenen de algemene oriëntatie niet steunen. Wanneer het Europees Parlement ook zijn positie heeft ingenomen, kunnen de onderhandelingen tussen de Raad, het Europees Parlement en de Commissie starten.

2. Verordening veilige landen van herkomst

De Raad stemde in met een algemene oriëntatie ten aanzien van het voorstel voor het vaststellen van een EU-lijst van veilige landen van herkomst. Het kabinet kon de algemene oriëntatie steunen; een gezamenlijke EU-lijst zorgt voor meer harmonisering in de EU van de afhandeling van kansarme asielprocedures. Bovendien verwelkomt het kabinet dat met het voorstel de inwerkingtreding van bepaalde elementen van het Pact naar voren wordt gehaald, zoals de toepassing van uitzonderingen voor bepaalde bevolkingsgroepen of gebiedsdelen bij de toewijzing van veilige landen van herkomst en een versnelde asielprocedure als de aanvrager afkomstig is uit een land waarvoor EU-breed een inwilligingspercentage van 20% of minder geldt. Eén lidstaat kon niet instemmen met het compromis van het Voorzitterschap. Wanneer het Europees Parlement ook zijn positie heeft ingenomen, kunnen de onderhandelingen tussen de Raad, het Europees Parlement en de Commissie starten.

¹ Zie voor de volledige compromisvoorstellen: [Council clinches deal on EU law about returns of illegally staying third-country nationals - Consilium](#) en [Asylum policy: Council pushes ahead with EU laws on safe countries of origin and safe third countries - Consilium](#).

3. Implementatie van het Pact

De Raad bereikte een politiek akkoord op het voorstel voor de solidariteitspool. De hoogte van de solidariteitspool werd vastgesteld op 21.000 herplaatsingen of 420 miljoen euro. Het *fair share* van Nederland is 5,2%, wat neerkomt op een financiële bijdrage van 21,9 miljoen. Nederland heeft steun verleend aan het voorstel en aangegeven financieel te zullen bijdragen. Daarnaast verkent het kabinet met Griekenland en Italië de mogelijkheden voor het inzetten van Dublincompensaties uit het verleden als solidariteitsbijdrage. Tevens riep Nederland op tot het belang van effectieve implementatie van het Pact en onderstreepte het belang van de implementatie van Eurodac, screening en de asielgrensprocedures. Lidstaten die niet instemden met de solidariteitspool deden dit om uiteenlopende redenen, waaronder zorgen over de omvang van de solidariteitspool, de juridische basis die gebruikt wordt voor de mogelijkheid tot Dublincompensaties of de zorg dat de nationale situatie onvoldoende meegewogen is in de categorisering van migratiedruk. De Commissie benadrukte het belang van de balans tussen solidariteit – via de solidariteitspool – en verantwoordelijkheid, verwijzend naar de andere onderdelen van het Migratiepact die toezien op verantwoordelijkheid van lidstaten. Verder ging de Commissie nog in op de stand van zaken van de implementatie en vroeg hierbij specifiek aandacht voor de implementatie van Eurodac, opvangcapaciteit, screening, asielgrensprocedures, aanpassingen van nationale wetgeving en opschaling van de operationele capaciteit. Nederland ligt op schema wat betreft de implementatie van het Pact.

4. Terugkeerverordening

De Raad stemde in met een compromisvoorstel van het Deens Voorzitterschap voor een algemene oriëntatie ten aanzien van het voorstel voor een Terugkeerverordening.

Nederland stemde in met het voorstel. De algemene oriëntatie komt tegemoet aan de inzet van Nederland voor een eenvoudiger en efficiënter Europees terugkeerproces. Zo zet de Raad in op het voorkomen van een tweede beschermingsbeoordeling binnen de terugkeerprocedure voor vreemdelingen die stellen dat hun terugkeer indruist tegen het beginsel van non-refoulement. De Raad maakt het mogelijk om deze vreemdelingen door te verwijzen naar de daarvoor geëigende procedure, zoals de asielprocedure. Hiermee wordt het terugkeerproces niet onnodig vertraagd. Daarnaast wil de Raad meer mogelijkheden om terugkeer te bevorderen, zoals de terugkeerhub, verplichtingen voor vreemdelingen om mee te werken aan hun terugkeerproces, geen automatische schorsende werking van een terugkeerbesluit, inreisverbod of verwijderbesluit gedurende de beroepsprocedure en een implementatietermijn van twee jaren. Uiteindelijk besloot de Raad ten aanzien van de wederzijdse erkenning en uitvoering van terugkeerbesluiten van andere lidstaten dat het concept in eerste instantie vrijwillig blijft. Twee jaren nadat de verordening van toepassing is geworden, dient de Commissie een beoordeling uit te voeren naar de werking en effectiviteit van het concept. Hierna kan de Commissie een nieuw wetsvoorstel indienen om het concept van de wederzijdse erkenning verplicht te stellen. Wel worden lidstaten vanaf het moment dat de verordening van toepassing wordt verplicht om te werken met het zogeheten 'European Return Order', een op te stellen formulier dat de informatie-uitwisseling van terugkeerbesluiten tussen de lidstaten moet faciliteren. Verder dienen lidstaten voorbereidende maatregelen te nemen om de wederzijdse erkenning en uitvoering van terugkeerbesluiten te faciliteren. Dit compromis is in lijn met de Nederlandse inzet, omdat het enerzijds voldoende flexibiliteit voor lidstaten en anderzijds harmonisering van het terugkeersysteem biedt, waarbij de mogelijkheden om terugkeer te stimuleren zijn uitgebreid.

Een aantal lidstaten kon ofwel niet instemmen ofwel onthield zich van stemming, omdat er onvoldoende vooruitzicht was op verplichte wederzijdse erkenning en uitvoering van terugkeerbesluiten. Wanneer het

Europees Parlement ook zijn positie heeft ingenomen, kunnen de onderhandelingen tussen de Raad, het Europees Parlement en de Commissie starten.

5. Implementatie van interoperabiliteit

De Raad werd geïnformeerd over de voortgang van de implementatie van de IO Roadmap en de geleidelijke uitrol van het Entry/Exit System (EES). De Europese Commissie gaf aan positief te zijn over de invoering van het EES en kijkt vooruit naar de ingebruikname van EURODAC in juni 2026 en ETIAS in het vierde kwartaal van 2026.

De voorgelegde IO Roadmap voor 2027–2028 is door de Raad vastgesteld, Nederland heeft er ook mee ingestemd. In de Roadmap is ook vastgelegd op welke momenten EES, SIS, MID en Prüm II interoperabel moeten zijn. Het resterende deel van de IO Roadmap, dat de herziening van het VIS (Visa Informatiesysteem) en het EU VAP (Visa Application Platform) omvat, wordt in maart aan de Raad voorgelegd.

6. Werklunch - Algemene staat van het Schengengebied

Tijdens een besloten informele lunch wisselden de lidstaten van gedachten over hoe de belangrijkste tekortkomingen op het gebied van de buitengrenzen kunnen worden aangepakt en wat de belangrijkste uitdagingen zijn voor de komende periode. Dit deed men op basis van een korte presentatie van de Commissie. De Commissie merkte hierbij op dat de daling van irreguliere grensoverschrijding voortduurt. Verder plaatste de Commissie een kritische kanttekening bij de invoering van de binnengrenscontroles door verscheidene EU-lidstaten en benadrukte het belang van grensoverschrijdende samenwerking, implementatie van het Pact en het verbeteren van het buitengrensbeheer. Nederland verwelkomde het nieuwe format en pleitte voor meer transparantie ten aanzien van de tekortkomingen van lidstaten met betrekking tot het Schengen*acquis*. Lidstaten benoemden betere implementatie van huidige regelgeving, de herziening van de Frontex-verordening en het beter benutten van grootschalige IT-systemen als mogelijkheden om buitengrensbeheer te versterken. Daarnaast benadrukten lidstaten het belang van samenwerking met derde landen. Verscheidene lidstaten uitten zich kritisch over de invoering van de binnengrenscontroles. Lidstaten met binnengrenscontroles stelden daartegenover dat de buitengrens versterkt moet worden.

7. EU Drugs Strategie en het bijbehorende Actieplan tegen drugshandel

De Commissie presenteerde tijdens de JBZ-Raad de op 4 december jl. gepubliceerde EU Drugsstrategie en het bijbehorende Actieplan die zijn opgesteld als uitwerking van de Interne Veiligheidsstrategie. De Commissie lichtte de strategische prioriteiten van de EU Drugsstrategie toe, gericht op 1) de paraatheid en reactie van de EU, 2) de bescherming van de volksgezondheid, 3) de veiligheid en bescherming van de maatschappij, 4) het voorkomen van overdoses en 5) de versterking van partnerschappen met internationale partners. Het EU-Actieplan tegen drugshandel, dat ondersteunend is aan de EU Drugsstrategie, is specifiek gericht op de veiligheidsdimensie van drugsproblematiek. Beide documenten zijn verwelkomd door de lidstaten. Nederland sprak waardering uit voor het multidisciplinaire karakter van de strategie en de aandacht die wordt besteed aan o.a. de bestuurlijke aanpak, voorkomen van rekrutering van jongeren en samenwerking met derde landen. De Commissie verwees daarnaast naar de nog te verschijnen EU Havenstrategie (verwacht in februari 2026), die ook een sterk veiligheidscomponent zal bevatten.

8. Impact van de huidige geopolitieke situatie op de interne veiligheid van de EU

De Raad wisselde van gedachten over de impact van de huidige geopolitieke situatie op de interne veiligheid van de EU, met een focus op de dreiging van drones. Aansluitend gaf de EU *Counter Terrorism Coordinator* (EU CTC) een briefing over de veiligheidssituatie in Syrië.

Sinds de JBZ-Raad in oktober hebben zich in meerdere lidstaten incidenten voorgedaan met onbekende drones die het luchtruim schenden. De Commissie benadrukte dat deze dreiging niet alleen een defensievraagstuk betreft, maar ook direct raakt aan de interne veiligheid. De Commissie kondigde aan de lidstaten op drie manieren te ondersteunen: door het beschikbaar stellen van financiële middelen via EU-fondsen, het stimuleren van onderzoek en innovatie via Horizon Europe, en door operationele ondersteuning, onder meer via harmonisatie van wetgeving en procedures.

Lidstaten onderstreepten unaniem dat drones een toenemende hybride dreiging vormen. Veel lidstaten pleitten voor een meer geharmoniseerde EU-aanpak, met gezamenlijke normen, interoperabiliteit van systemen, versterkte informatie-uitwisseling en investeringen in detectie-, identificatie- en neutralisatiecapaciteit. Ook *joint procurement*, versterking van R&D en een herziening van het juridisch kader voor civiele drones werden breed ondersteund. Diverse lidstaten lichtten nationale *best practices* toe, waaronder geïntegreerde detectiesystemen en aangepaste bevoegdheden voor handhavende instanties.

Nederland benadrukte dat de dreiging van drones nadrukkelijk ook een wetshandavingsdimensie heeft. Nationale *best practices* zijn onder meer ontwikkeld via gezamenlijke onderzoeksprogramma's van justitie en defensie en een tijdelijk juridisch kader in het kader van de NAVO-top. Nederland wees ook op operationele knelpunten, waaronder gefragmenteerde verantwoordelijkheden en beperkte detectie- en interventiecapaciteit, en sprak steun uit voor verdere Europese coördinatie en herziening van het bestaande juridische kader. Het Voorzitterschap concludeerde dat er brede steun bestaat voor een meer gestructureerde EU-aanpak en verzocht de Commissie de door lidstaten geschetste strategische richting mee te nemen in de aangekondigde mededeling.

Aansluitend lichtte de EU CTC toe dat na de val van het Assad-regime een actieplan voor terrorismebestrijding is vastgesteld, aangezien de ontwikkelingen in Syrië directe gevolgen kunnen hebben voor de interne veiligheid van de EU. De EU CTC rapporteerde over een recent bezoek aan Damascus, waar gesprekken zijn gevoerd met de Syrische overgangsregering. De EU CTC concludeerde dat het voor de interne veiligheid van de EU noodzakelijk is dat de EU actief steun verleent aan Syrië.

9. Any other business

a. Update van de veiligheidssituatie en follow-up van de afgifte van visa aan Russische burgers

Polen heeft opgeroepen tot een beperking van (toeristen)visa aan Russische burgers en onderstreepte hierbij het belang van solidariteit onder lidstaten. Veel lidstaten steunden deze oproep. Ook de Commissie steunde deze oproep, benoemde de recentelijk aangescherpte visumregels en gaf aan hierop in te gaan in haar nieuwe visumstrategie.

II. Justitie

Belangrijkste resultaten

- De JBZ-Raad heeft de Raadsconclusies over modelbepalingen voor het EU materieel strafrecht aangenomen, die zijn bedoeld als een flexibel en coherent referentiekader voor toekomstige EU-wetgevingsvoorstellen op het terrein van het strafrecht, zodat lidstaten en de EU-instellingen bij nieuwe richtlijnen kunnen terugvallen op een gedeelde structuur en consistente terminologie.

- Lidstaten spraken onvoorwaardelijke steun uit aan Oekraïne en onderstreepten het belang van het Agressietribunaal en de justitiële maar ook praktische samenwerking met het tribunaal. Een grote meerderheid van de lidstaten steunde het modelakkoord en sprak daarnaast de intentie uit de steun aan het ICC verder te intensiveren.
- Tijdens een werklunch werd gesproken over de versterking van justitiële samenwerking met derde landen, waarbij de consensus was dat EU-initiatieven eventueel een rol kunnen spelen, voornamelijk voor de kleinere lidstaten, mits dit geen afbreuk doet aan bestaande bilaterale relaties.

1. Way forward voor een simplificatie van de AVG

Ten aanzien van de toekomst van de simplificatie van de AVG, benadrukte het voorzitterschap en de Commissie dat grondrechten en privacy onverminderd gewaarborgd moeten blijven, maar dat gerichte vereenvoudiging noodzakelijk is ter verlichting van regeldruk en versterking van het concurrentievermogen van de EU. In de recent gepubliceerde Digitale Omnibus worden onder meer begrippen verduidelijkt en technische aanpassingen voorgesteld, zoals verdere harmonisatie bij effectbeoordelingen, de introductie van een Single Entry Point, verduidelijking bij geautomatiseerde individuele besluitvorming, een nadere afbakening van het begrip persoonsgegevens en vereenvoudiging van de cookieregels.

Lastenverlichting voor het bedrijfsleven, met name voor het MKB, is ook voor Nederland een prioriteit. Nederland sprak hiervoor steun uit, maar wees eveneens op het belang van zorgvuldigheid waar het gaat om mogelijke fundamentele aanpassingen van de AVG die gevolgen kunnen hebben voor het beschermingsniveau. Nederland gaf aan dat vereenvoudiging gepaard moet gaan met een impact assessment en advies van de Europese AP.

Ook andere lidstaten onderschreven het belang van vereenvoudiging voor het concurrentievermogen, met de kanttekening dat de basisprincipes van gegevensbescherming en grondrechten gewaarborgd moeten blijven.

2. Raadsconclusies over modelbepalingen voor EU-strafrecht

Tijdens de JBZ-Raad zijn de Raadsconclusies over modelbepalingen voor het EU materieel strafrecht aangenomen. De modelbepalingen gaan over onderwerpen zoals de omschrijving van strafbare feiten, de structuur van de sanctionering, deelnemingsvormen en poging, verzwarende omstandigheden en de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen en leiden tot grotere coherentie binnen strafrechtinstrumenten. Het Voorzitterschap onderstreepte nogmaals het belang van de modelbepalingen en benadrukte dat het belangrijk is dat er bij nieuwe wetgeving rekening mee wordt gehouden door de Commissie en dat een continue dialoog met het Europees Parlement van belang blijft. Deze oproep werd ondersteund door alle lidstaten. De Commissie steunde het initiatief van de modelbepalingen, maar betreurt dat er voor een minimalistische aanpak is gekozen.

3. Russische agressieoorlog tegen Oekraïne: strijd tegen straffeloosheid

De Raad wisselde van gedachten over de strijd tegen straffeloosheid voor internationale misdrijven begaan in Oekraïne, met bijzondere aandacht voor de oprichting van het speciaal Agressietribunaal en de steun aan het Internationaal Strafhof (ICC). De oprichting van het tribunaal werd door het voorzitterschap en de

Commissie aangemerkt als een belangrijke eerste stap in de strijd tegen straffeloosheid in Oekraïne. Voor het functioneren van het tribunaal is echter verdere steun van nationale autoriteiten noodzakelijk. In dat kader heeft de Commissie een model samenwerkingsakkoord opgesteld om bilaterale afspraken tussen het tribunaal en lidstaten te faciliteren. Op 12 november is het voorstel voor een Raadsbesluit tot ondertekening van het oprichtingsverdrag van het tribunaal goedgekeurd, met het oog op ondertekening tijdens de diplomatieke conferentie van 16 december a.s.

Nederland sprak zich positief uit over het model samenwerkingsakkoord en onderstreepte het belang van het Agressietribunaal voor accountability. Ook het beschermen van de onafhankelijkheid en werking van het ICC blijft voor Nederland een prioriteit. Een grote meerderheid van de lidstaten steunde het modelakkoord en sprak de intentie uit de steun aan het ICC verder te intensiveren.

De Commissie gaf aan 10 miljoen euro te hebben geoormerkt voor de opstartfase van het speciaal tribunaal, met als doel een zo spoedig mogelijke operationalisering. Tevens onderzoekt de Commissie, samen met Nederland als gastland van het ICC, hoe concrete ondersteuning aan het ICC verder kan worden vormgegeven.

4. De strijd tegen drugshandel en georganiseerde misdaad

Het Voorzitterschap gaf een stand van zaken van de lopende acties en prioriteiten op het gebied van georganiseerde criminaliteit en de aanpak van drugshandel. Zo werd de Raad op de hoogte gesteld van de activiteiten in het kader van de EU-routekaart voor de aanpak van drugshandel en georganiseerde criminaliteit. Daarnaast werd door de Commissie opnieuw de op 4 december jl. gepubliceerde EU drugsstrategie en het EU actieplan tegen drugshandel toegelicht. De Commissie gaf hierbij aan onder meer in te zetten op versterking van het mandaat van Eurojust, op samenwerking met Eurojust en op samenwerking tussen Eurojust en derde landen. Bovendien benadrukte de Commissie specifiek de aanpak van voortgezet crimineel handelen in detentie als belangrijk onderdeel van het actieplan, wat ook één van de Nederlandse prioriteiten is.

5. Werklunch – versterking van justitiële samenwerking met derde landen

Tijdens de werklunch werd gesproken over de versterking van justitiële samenwerking met derde landen. Nederland gaf aan dat niet kan worden uitgesloten dat de Nederlandse positie bij derde landen op dit vlak negatief wordt beïnvloed wanneer Nederland verplicht zou worden tot verdergaande medewerking aan EU-initiatieven. De EU kan een rol spelen, mits dit geen afbreuk doet aan bestaande bilaterale samenwerking. Nederland benadrukte dat goede bilaterale betrekkingen essentieel zijn voor effectieve samenwerking met derde landen, waaronder op het gebied van uitlevering, en dat economische en politieke *leverage* daarbij eveneens van belang zijn. Voor het *Team Europe*-initiatief bestond slechts gematigde steun.

6. Any other business

a. Huidige wetgevingstrajecten

Het Voorzitterschap informeerde de Raad over de geboekte voortgang in onderhandelingen over wetgevingstrajecten, waaronder politieke akkoorden met het Europees Parlement in trilogie over harmonisatie van het insolventierecht² en de anti-corruptie richtlijn. Het Voorzitterschap kondigde aan de onderhandelingen inzake de slachtofferrichtlijn binnenkort af te ronden en meldde goede voortgang ten

² De compromistekst van de Richtlijn harmonisatie bepaalde aspecten van het insolventierecht is goedgekeurd in COREPER II d.d. 5 december jl. De tekst is raadpleegbaar via de volgende link: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-16459-2025-INIT/en/pdf>.

aanzien van de richtlijn ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en van materiaal betreffende seksueel misbruik, waarvoor onder het Cypriotisch Voorzitterschap een akkoord wordt voorzien. Naar verwachting starten de onderhandelingen over de richtlijn migrantensmokkel volgend jaar, in afwachting van het Europees Parlement.

In de geannoteerde agenda d.d. 20 november 2025 is toegezegd om in dit verslag nader in te gaan op de inhoud van het bereikte politieke akkoord over de richtlijn harmonisatie van bepaalde aspecten van het insolventierecht. In bijlage 4 zal worden ingegaan op de verschillende titels van de richtlijn en de Nederlandse appreciatie ervan.

b. Toegang tot gegevens voor effectieve strafrechtelijke onderzoeken

Het Voorzitterschap informeerde de Raad over de voortgang inzake toegang tot data voor effectieve strafrechtelijke onderzoeken, met aandacht voor drie onderdelen: dataretentie, het legaal aftappen van communicatie en end-to-end-encryptie. Daarbij werd benadrukt dat grondrechten en privacy steeds moeten worden gewaarborgd. De Commissie gaf aan te werken aan juridisch duurzame oplossingen voor de uitdagingen rond encryptie en onderstreepte dat het belang van het e-evidence-pakket moet worden erkend, aangezien hiermee veel informatie grensoverschrijdend kan worden gedeeld. De Commissie werkt samen met de lidstaten om dit in werking te laten treden.

c. EU-Westelijke Balkan ministeriele bijeenkomst over JBZ-zaken

Het Voorzitterschap gaf een terugkoppeling over de EU-Westelijke Balkan ministeriele bijeenkomst, die plaatsvond op 30-31 oktober in Sarajevo. Tijdens de bijeenkomst is er gesproken over confiscatie, het versterken van de samenwerking betreffende het aanpakken van corruptie en georganiseerde misdaad. De volgende bijeenkomst zal volgend jaar plaatsvinden onder het Ierse Voorzitterschap.

d. EU-VS Ministeriele en Hoogambtelijke bijeenkomsten

Het Voorzitterschap informeerde de Raad dat de twee voorziene bijeenkomsten in het kader van de EU-VS samenwerking op JBZ-terrein niet hebben plaatsgevonden.

e. Digitale rechtspraak en strategieën voor justitiële opleiding

De Commissie gaf aan dat zij op 20 november jl. het digitaal justitiële pakket heeft gepubliceerd. Uw Kamer wordt hierover middels een BNC-fiche geïnformeerd. Hiermee moet het efficiënter en goedkoper worden om mensen in het justitiële domein te trainen. De Commissie gaf aan te rekenen op samenwerking met lidstaten om gemeenschappelijke doelstellingen te bereiken om digitale rechtspraak te ondersteunen. Hierbij onderstreept de Commissie het belang van voldoende financiering.

f. Jaarverslag over de toepassing van het Handvest van de Grondrechten in de EU

De Commissie informeerde de Raad over het Jaarverslag 2025 inzake de toepassing van het Handvest, dat op 5 december is goedgekeurd. De Commissie concludeert dat lidstaten maatregelen hebben genomen, maar dat verdere inspanningen noodzakelijk blijven. De hoofdconclusie is dat het beschermen en bevorderen van grondrechten een gedeelde verantwoordelijkheid is, waarbij versterking van de samenwerking tussen de EU en de lidstaten noodzakelijk blijft. De Commissie zal blijven inzetten op opleidingen, uitwisseling van *best practices* en het stimuleren van nationaal gebruik van het jaarverslag.

g. De kloof overbruggen: onderzoeksmaatregelen voor grensoverschrijdende terugvordering van vermogensbestanddelen in de uitvoeringsfase

België presenteerde het door hen opgestelde non-paper met voorstellen om de tenuitvoerlegging van confiscatie van crimineel vermogen te vergemakkelijken. België benoemde hierbij dat het cruciaal is dat ook in de tenuitvoerleggingsfase gedegen financieel onderzoek wordt gedaan naar crimineel verkregen vermogen en dat het belangrijk is om hierin internationaal samen te werken. Vooralsnog zijn de mogelijkheden hiertoe beperkt. België wil hier zo snel mogelijk een wetgevend kader voor creëren, o.a. zodat de mogelijkheden die nu al nationaal gelden, ook internationaal worden erkend. Er was steun van meerdere lidstaten voor dit non-paper, waaronder van Nederland, dat het belang van het aanpakken van criminele inkomstenmodellen benadrukte.

h. Werkprogramma van het inkomend Voorzitterschap (Cyprus)

Cyprus presenteerde zijn werkprogramma voor het aankomende Voorzitterschap. Daarbij lichtte Cyprus zijn prioriteiten toe op het terrein van justitie, waaronder voortgang op strafrechtelijke dossiers, de strijd tegen straffeloosheid in Oekraïne, grensoverschrijdende criminaliteit, civielrechtelijke dossiers en rechtsstaatvraagstukken. Tevens informeerde Cyprus de Raad over de geplande JBZ-Raden tijdens het aankomend Voorzitterschap.